GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŨ, piaţa mare Nr. 22.
„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE DI.
Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe şése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.
ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 184. Joi 4 (16) Octomvre 1884.

Nou Abonamentŭ
la
„Gazeta Transilvaniei.“

Cu 1 Octomvre st. v. 1884 se începe **unŭ nou abonamentŭ,** la care invitămŭ pe onoraţii amicĭ şi sprijinitorĭ ai foiei nóstre.

Abonamentulŭ: **Pentru Austro-Ungaria** cu posta: pe trei lunĭ 3 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe unŭ anŭ 12 fl. **Pentru România şi streinătate:** pe trei lunĭ 9 francĭ, pe şése lunĭ 18 francĭ, pe unŭ anŭ 36 francĭ.

Rugămŭ pe d-nii abonaţĭ, ca sĕ binevoiască a-şĭ reînoí de cu vreme prenumerările, pentru ca trimiterea diarului sĕ nu se întrerupă.

REDACŢIUNEA „GAZETEI TRANSILVANIEI.“

Braşovŭ în 3 (15) Octomvre.

Este aprópe copilărescă bucuria, cu care au salutatŭ foile maghiare de tóte culorile pretinsa constatare a adresei de rĕspunsŭ la discursulŭ tronului, redactată de comisiunea camerei, că alianţa Austro-Ungariei cu Germania are numai caracterulŭ unei alianţe „*între doi.*“

Dela întrevederea împĕraţilorŭ în Skiernevice încóce mare îngrijire cuprinsese pe patrioţii noştri privilegiaţĭ. Ei se temeau ca nu cumva monarchia nóstră sĕ lege frăţiă şi cu Rusia. Astădĭ potŭ rĕsuflá liberŭ, căcĭ d. Max Falk a constatatŭ în proiectulŭ de adresă alŭ maiorităţii, că de o alianţă cu Rusia nu póte fi vorbă, deórece legătura cu Germania eschide alăturarea unei a treia puterĭ.

Aşa stă scrisŭ negru pe albŭ în proiectulŭ de adresă şi organulŭ ministrului-preşedinte Tisza, dice, că accentuarea legăturei între doi în adresă dovedesce, că întrevederea din Skiernevice n'a creatŭ nimicŭ nou şi n'a schimbatŭ nimicŭ din cele vechĭ, căcĭ la dincontră guvernulŭ ar fi dificultatŭ acéstă espresiune în comisiunea pentru adresă, ceea ce însĕ nu s'a întêmplatŭ.

Este fórte bătătorŭ la ochĭ, că pe când diarele oficióse din Austria păstréză cea mai adêncă tăcere asupra bravurei stilistice a redactorilorŭ proiectului de adresă unguresců, foile oficióse din Ungaria îşĭ sarŭ din piele de bucuriă pentru accentuarea legăturei „între doi“ şi eliminarea celui de alŭ treilea, atâtŭ de temutŭ.

Cu mai mare reservă se pronunţă foile neoficióse maghiare. Şi ele se bucură, dér par'că n'au destulă încredere în acea asigurare, ér diarele independente din Austria o spunŭ curatŭ, că n'a fostŭ politicŭ de a se face în momentele de faţă o asemenea demonstrativă declaraţiune, într'unŭ actŭ cum este o adresă de rĕspunsŭ la mesagiu, şi încă imediatŭ după întêlnirea împĕraţilorŭ, ce se consideră ca o nouă garanţiă pentru pace.

Pacea nu va mai apăré garantată — adaugŭ foile austriace — décă lumea va vedé, că o parte a poporaţiunei monarchiei se declară pe faţă în contra orĭ cărei apropiărĭ de Rusia, într'unŭ momentŭ când, fie în mĕsură mai mare orĭ mai mică, trebuiá sĕ se presupună, că apropierea s'a sĕvêrşitŭ.

Politica esterióră a monarchiei earăşĭ se află într'o dilemă. Alte vederĭ în Ungaria, alte în Austria. Ceea ce în Austria se ţine de bunŭ şi se aprobă, maioritatea părlamentară din Peşta respinge şi condamnă. Curentulŭ din Ungaria este pentru alianţa esclusivă cu Germania, pe când curentulŭ din Austria doresce şi înţelegerea cu Rusia.

Constatarea publică şi solemnelă a acestei deosebirĭ de vederĭ de sigurŭ nu va contribuí la înălţarea prestigiului monarchiei în afară şi de aceea credemŭ că în cercurile competente din Viena va fi făcutŭ o rea impresiune demonstrativa accentuare a legăturei între doi.

Dér acésta nu impórtă pe Unguri. Destulŭ că primulŭ ministru Tisza şi-a ajunsŭ deocamdată scopulŭ făcându'şĭ şieşĭ şi partidei sale reclamă prin declaraţiunile depuse în proiectulŭ de adresă. Póte că aceste suntŭ menite de a servi şi altorŭ scopurĭ, în totŭ casulŭ ele nu schimbă nimicŭ din starea adevĕrată a lucrurilorŭ, căcĭ orĭ câtŭ s'ar scrie şi s'ar vorbi în Pesta, politica esterióră totŭ cei din Viena o facŭ şi în cabinetulŭ împĕrătescŭ se decide asupra naturei alianţelorŭ.

CRONICA POLITICĂ.

Dintre diarele unguresci oposiţionale este opiniunea lui „Egyetértés« şi a lui »Pesti Naplo« asupra adresei maiorităţii din dietă, carĭ merită cu deosebire a fi amintite. Diarulŭ partidei independente dice, că décă adresa »e sgârcită în promisiunĭ, ea nu este sgârcită în ameninţărĭ.« »Causa frecărilorŭ dintre rasse, confesiunĭ şi clase o vede adresa parte în nesciinţă parte în rea voinţa unora. Acésta nu pré presupune unŭ talentŭ deosebitŭ observatorŭ. Fire-arŭ óre cu putinţă, ca nesciinţa şi reaua voinţă a unora sé provóce frecărĭ între rasse şi confesiunĭ, ca în evulŭ mediu, într'o ţéră, care, precum spune adresa, are a mulţămí esistenţa ei mi'enară şi înflorirea ei numai şi numai împrejurărei, că a înaintatŭ sub flamara libertăţii, fire-arŭ posibilŭ aşa ceva, décă politica financiară şi economică a guvernului nu arŭ fi adusŭ ţéra la sapă de lemnŭ?«

„Pesti Naplo« găsesce că partida tisaistă vorbesce fórte respicatŭ în adresă despre condiţiunile sub carĭ Ungaria póte reînoí pactulŭ economicŭ cu Austria. Timpulŭ va decide însĕ, décă acéstă partidă îşĭ va ţiné cuvêntulŭ cu care s'a angagiatŭ în adresa ei înaintea ţĕrei. »Numai pasagiulŭ din urmă, dice »P. N.«, este fórte misteriosŭ. Este vorba acolo de órecare clasă, care susţine statulŭ ungarŭ de sute de anĭ. Care este acéstă clasă nu se spune. Nobilimea nu póte fi, căcĭ ea de 36 de anĭ nu mai esistă. Clasa burgesilorŭ nu póte fi, căcĭ o asemenea clasă încă nu avemŭ până astădĭ. Fiecare îşĭ póte dér cugetá o clasă cum îi place. Séu ne putemŭ cugetá marea massă a nobilimei de mijlocŭ de odinióră şi a nouei inteliginţe şi burgesime, carĭ suntŭ departe de a se contopí adí într'o clasă mijlociă.... Este caracteristicŭ, că adresa nu e în stare a aflá unŭ terminŭ potrivitŭ, când stă înaintea cestiunii, că în care clasă socială este a se cautá garanţia pentru esistenţa şi înflorirea statului ungarŭ.....«

*

Clubulŭ stângei estreme a discutatŭ alaltaerĭ proiectulŭ de adresă alŭ lui Iranyi, care a fostŭ primitŭ cu puţine şi neînsemnate modificărĭ. Totodată a fostŭ însărcinatŭ Iranyi de a aduce proiectulŭ în cameră şi de alŭ representá. Fracţiunea Hermann erá p'aci sĕ debuteze c'unŭ proiectŭ de adresă deosebitŭ. Lui Ludovicŭ Mocsary însĕ i-a succesŭ de a o face sĕ renunţe.

*

Mişcarea electorală în Germania s'a începutŭ cu tumulturĭ şi turburărĭ. Unŭ asemenea tumultŭ s'a întêmplatŭ Sâmbătă în oraşulŭ Brandenburg cu ocasiunea unei adunărĭ a alegĕtorilorŭ naţionalĭ-liberalĭ. Intre cei de faţă se aflau mulţĭ socialĭ-democraţĭ. Preşedintele se vĕdŭ constrînsŭ a dá ordinŭ, ca mai mulţĭ turburătorĭ sĕ fie scoşĭ din sală. In urma acésta mulţimea de afară a bombardatŭ localulŭ cu petri. A trebuitŭ sĕ întervină şi miliţia. Mai toţĭ poliţiştii au fostŭ loviţĭ de petrii şi raniţĭ. Este caracteristicŭ, că social-democraţii se înmulţescŭ pe di ce merge sub regimulŭ rigurosŭ bismarkianŭ.

*

Prelegerile la universitatea din Kiew suntŭ sistate până la 1 Ianuarie 1885, studenţilorŭ li s'a datŭ drumulŭ şi celorlalte universităţĭ li s'a interdisŭ de a-i primí. La 1 Decemvre 1884 se va întruni o comisiune, care va primí cererile studenţilorŭ pentru a fi earăşĭ primiţĭ la universitate. Comisiunea va avé se cerceteze aceste cererĭ şi va admite numai pe acei studenţĭ, cari merită încredere. Mĕsura acésta esceptională a luat'o guvernulŭ rusescŭ din causa turburărilorŭ la acéstă universitate, avêndŭ de scopŭ a o curăţí astfelŭ de nihilişţĭ. Ne îndoimŭ că pe acéstă cale îşĭ va ajunge scopulŭ.

PROIECTULU DE ADRESA LA DISCURSULU TRONULUI.

In şedinţa dela 11 Octomvre a dietei unguresci, s'a primitŭ de către maioritatea tisaistă proiectulŭ de adresă făcutŭ de deputatulŭ Max Falk.

In proiectŭ se aduce mai ânteiŭ omagiele de credinţă şi de supunere monarchului; se vorbesce despre necesitatea desvoltărei şi întărirei vieţii constituţionale în Ungaria. In prima liniă trebue reformată camera magraţilorŭ, fiindŭ acéstă necesitate simţită de fiecare şi chiar de camera magnaţilorŭ. Pomenesce apoi Max Falk de mândria naţiunii unguresci în ce privesce istoria ei propriă, de interesele şi ideile conducĕtóre ale timpului de faţă ce trebue sĕ le represinte naţiunea maghiară. Mai trebue apoi regulată procedura penală şi creatŭ unŭ codice civilŭ, e necesarŭ sĕ se reguleze lucrările publice, sĕ se modifice dreptulŭ de apă, legea poliţiei de câmpŭ şi dreptulŭ de păduritŭ. Mai spune — dar numai Max Falk că cu plăcere se va luá orĭ ce disposiţiune, care ar fi menită sĕ protegeze pe cetăţenii statului de arbitrarietăţĭ din partea organelorŭ administraţiunii statului, vorbesce de îmbunătăţirea sorţii funcţionarilorŭ statului, de regularea Dunării de susŭ şi a Porţilorŭ de ferŭ. »Când puterniculŭ şi patrioticulŭ nostru fluviu va fi eliberatŭ de catene — dice Max Falk în proiectulŭ de adresă — se vorŭ bucurá şi aceia, carĭ ne concuréză în producţiunea brută.« Echilibrulŭ în finance l'a obţinutŭ deja Max Falk, creditŭ are Ungaria în tótă Europa, şi ca sĕ nu'şĭ pérdă creditulŭ, guvernulŭ are de gândŭ sĕ facă cele mai marĭ economii. Ceea ce e necesarŭ şi pentru siguranţa statului, nu se va refusá nicĭ odată.

„In privinţa acésta, speranţa ce M. Vóstră a esprimat'o in discursulŭ tronului, că activitatea nóstră pacinică nu va fi turburată prin încurcăturĭ esterióre, ne procură cea mai mare şi îmbucurătóre linişte, care e mărită şi prin împrejurarea că stămŭ cu tóte statele în cele mai bune relaţiunĭ, dar cu deosebire că raportulŭ nosrru către Germania e câtŭ se póte de intimŭ, avêndŭ caracteruŭ unei alianţe *între doi* care de 6 anĭ a oferitŭ atâtŭ de puternică garanţiă pentru pacea europénă şi care n'a suferitŭ nicĭ o schimbare nicĭ înprivinţa naturii esterne nicĭ a celei interne. Insă chiar sĕ nu se turbure activitatea parlamentului unguresců din afară, totuşĭ nu e mai puţinŭ necesarŭ, ca ea sĕ nu se întrerupă nicĭ după pré scurtŭ timpŭ prin o agitaţiune, care sgudue ţéra întrégă în tóte păturile. Din punctŭ de vedere constituţionalŭ vioiciunea, cu care tóte clasele naţiunii iau parte la alegerile generale pentru dietă, nu se póte decâtŭ salutá ca o apariţiune îmbucurătóre; dar tocmai fiindcă acesta alegerĭ pretindŭ atenţiune şi timpŭ din partea cetăţenilorŭ înt'o mĕsură aşa de mare, unŭ proiectŭ, care ar avé ca ţintă prelungirea periódelorŭ dietale, va fí aprobatŭ şi susţinutŭ de noi.

„In programulŭ lucrărilorŭ actualei diete suntŭ o mulţime de astfelŭ de cestiunĭ, carĭ trebue sĕ se resolve printr'o înţelegere cu celălaltŭ statŭ alŭ monarchiei. Se va stabilí din nou acelŭ raportŭ, în care ambele state ale monarchiei au a contribuí dela 1 Ianuarie 1888 încolo la cheltuielile pentru afacerile comune. Resolvarea lorŭ mai că nu va întempiná greutăţi. Ungaria nu cere nicĭ unŭ darŭ şi nicĭ nu póte dá nicĭ

unulŭ, dér pe basa articulului de lege 12 din anulŭ 1867, Ungaria va primí bucurosŭ acea sarcină, ce cade asupra ei.

„Chiar şi în privinţa afacerilorŭ vamale şi comerciale avemŭ la disposiţine esperiinţe de mai mulţĭ anĭ, ce nu se potŭ combate, şi asteptămŭ dele guvernulŭ M. Vóstre, sĕ deducă din aceste esperiinţe consecinţele cuvenite. Vomŭ fi de sigurŭ gata sĕ luămŭ în considerare dorinţele resonabile ale celuilatŭ statŭ alŭ monarchiei, întrucâtŭ ele se potŭ împliní fără sĕ vatăme vr'unŭ interesŭ esenţialŭ alŭ patriei nóstre. Dar de altă parte aşteptămŭ — în casŭ când pe basa esperiinţelorŭ adunate s'ar păré amĕsurată scopului o reînoire a convenţiunei vamale şi comerciale pentru Ungaria — sĕ nu ni se refuze nicĭ acele modificaţiunĭ, ce le cere interesulŭ ţĕrii nóstre. Căcĭ numai în casulŭ acesta amŭ fi în stare sĕ corĕspundemŭ aşteptării esprimate de M. Vóstră, că reînoirea acestei convenţiunĭ vamale şi comerciale se va efectui câtŭ se póte cu mai puţine şovăirĭ şi cu mai puţină perdere de timpŭ.

„Obiectŭ de matură şi liniştită cumpănire va formá în fine şi cestiunea, décă dela 31 Decemvre 1877 încolo are sĕ mai esiste şi în ce condiţiunĭ sĕ esiste acelŭ raportŭ, ce l'a stabilitŭ articlulŭ de lege 25 din 1878 între Ungaria şi banca austro-ungară pe durata de 10 anĭ.

»Marĭ şi grele probleme suntŭ acestea, pré graţióse Impĕratŭ şi Rege apostolicŭ; de aceea nu ne îndoimŭ, că cu resolvarea lorŭ vomŭ isbutí, décă putemŭ contá pe conlucrarea energică tuturorŭ păturelorŭ naţiunei nóstre vitale. Pentru a face posibilŭ acéstă conlucrare, avemŭ unŭ motivŭ mai multŭ, ca sĕ dorimŭ a vedé înlăturatŭ totŭ ce ar puté periclitá pacea internă şi înţelegerea frăţéscă, şi totŭ ce prin astfelŭ de frecărĭ, ce se provócă — fie din nesciinţă sĕu din rea intenţiune — între rase, confesiunĭ séu clase, ar puté paralisá fie măcar şi numai o mică parte a acelei puterĭ spirituale şi materiale a naţiunii, de a cărei váliditare avemŭ trebuinţă în deplină mĕsură cu atâtŭ mai urgentŭ, pentru ca nisuinţele nóstre îndreptate spre binele tuturorŭ cetăţenilorŭ statului sĕ fie încununate de succesulŭ doritŭ.

»Ungaria datoresce esistenţa sa milenară şi înflorirea sa împrejurăreĭ, că ea totdéuna a progresatŭ sub măreţulŭ stégŭ alŭ libertăţii, sub stégulŭ acelei libertăţĭ, care pe fiecare fiu credinciosŭ alŭ acestei patrii ilŭ îmbrăţişéză cu egală iubire (?), aparţină elŭ orĭcărei rase, confesiunĭ orĭ clase, şi care n'are altŭ duşmanŭ mai periculosŭ decâtŭ desfrîulŭ ce umblă sub masca libertăţii, care nu dă nicĭ viaţă nicĭ fructe, ci distruge şi nimicesce. A apĕrá adevĕrata libertate în orĭce timpŭ şi în tóte, dar în acelaşĭ timpŭ a ţiné departe de ea pericolulŭ degenerării, acésta e o nisuinţă de partea căreia totdéuna veţĭ găsí pe guvernulŭ M. Vóstre.

»Dar décă noi o vomŭ şi susţiné cu tótă puterea convingerei nóstre ţinĕndŭ departe nemulţămirea ce se provócă artificialŭ prin agitaţiunĭ neîndreptăţite şi vătămătóre, aşteptămŭ de altă parte dela ea, ca acolo unde esistă în adevĕrŭ rele, ea — câtŭ privesce sfera ei de acţiune — sĕ considere înlăturarea acestorŭ rele séu celŭ puţinŭ uşurarea lorŭ, ce e posibilă pentru ómenĭ, ca o datoriă a ei.

»Pré graţióse Rege şi Domnŭ! Ungaria trece în acestŭ timpŭ printr'o grea crisă. Condiţiunile de esistinţă ale economiei nóstre, acestŭ isvorŭ escelentŭ alŭ bunei stărĭ materiale, s'au schimbatŭ cu totulŭ, pe când industria nóstră abia a trecutŭ linia primei încercărĭ slabe.

»Producţiunea nóstră brută abia mai póte suportá, — ér industria nicĭ atâta — acea uriaşă concurenţă ce întêmpină din tóte părţile. Poporulŭ nostru e vitalŭ, inteligentŭ şi silitorŭ; încordându-şĭ tóte puterile se luptă pentru esistenţa sa materială încontra acelorŭ greutăţĭ ce se grămădescŭ înaintea lui. Elŭ are destulă pricepere sănĕtósă ca se recunóscă că isvorulŭ unei marĭ părţĭ din aceste greutăţĭ nu trebue căutatŭ nicĭ în patria nóstră, nicĭ chiarŭ în monarchia nóstră, ba nicĭ măcar în Europa, ci în tótă lumea, anume în lumea transatlantică, ale cărei referinţe se desvoltă atâtŭ de minunatŭ, dar care influintéză în modŭ distructorŭ asupra stărilorŭ economice şi intereselorŭ materiale ale statelorŭ europene. Dar deşi simţimŭ şi vedemŭ, că nu putemŭ sĕ promovămŭ deplinŭ acţiunea acestorŭ puterĭ aşa ḑicêndŭ elementare, totuşĭ nu abḑicemŭ de speranţa, că guvernulŭ care conduce afacerile ţĕrii — prin disposiţiunile înţelepte ce va luá şi prin energia şi tenacitatea cetăţenilorŭ statului — va conduce acéstă grea luptă în fine la unŭ sfêrşitŭ favorabilŭ pentru patria nóstră, şi că nu numai se va menţine, ci se va şi întărí prin elemente nouĕ şi vitale acea clasă, care o mie de anĭ a contribuitŭ în modŭ însemnatŭ ca Ungaria sĕ esiste şi sĕ rĕmână unguréscă, şi care — acésta'i firma nóstră credinţă — va fi în stare şi pe viitorŭ încă multă vreme sĕ corĕspundă acestui rolŭ gloriosŭ. Suntemŭ convinşĭ, că nisuinţa sa către acéstă ţintă guvernulŭ ţĕrii, care se bucură de deplina încredere a maiorităţii naţiunii, va aflá unŭ putenicŭ sprijinŭ nu numai în firma voinţă a acesteia, ci de sigurŭ şi în bunăvoinţa M. Vóstre, a Regelui nostru, care îngrijesce ca unŭ părinte de binele patriei.«

SCIRILE ḐILEI.

Printr'unŭ autografŭ împĕrătescŭ delegaţiunile suntŭ convocate în Budapesta pe ḑiua de 27 Octomvre st. n.

—0—

A. Sa prinţulŭ de corónă Rudolfŭ a plecatŭ erĭ la Berlin, de unde se va duce în Prusia ostică, se facă vênătóre.

—0—

Dumінecă a părăsitŭ Viena şi prinţulŭ moştenitorŭ alŭ Prusiei Vilhelm, care a fostŭ câteva ḑile óspele M. Sale monarchului Franciscŭ Iosifŭ.

—0—

Ḑiarele din Viena aducŭ scirea, că la 23 ale c. vorŭ sosí acolo MM. LL. Regele şi Regina Românieі, venindŭ dela Sigmaringen, şi vorŭ locuí în castelulŭ din Laxenburgŭ ca óspeţĭ ai prinţului de corónă Rudolfŭ. Departamentele, în carĭ va locuí pĕrechea regală română suntŭ întocmíte deja.

—0—

Aflămŭ, că erĭ în apropriere de staţia Bustenĭ, pe Prahova, maşina trenului, care venea spre Braşovu, a esplodatŭ aruncândŭ căldarea într'o depărtare de vr'o 30 metri. Maşinistulŭ a fostŭ ruptŭ în bucăţĭ, ér fochistului i-a ruptŭ o mână şi unŭ piciorŭ. Mai mulţĭ călĕtorĭ suntŭ răniţĭ. Douĕ vagóne au deraliatŭ, împedecându-se de ţăndările maşinei.

—0—

După cum anunţă »Curierulŭ Balasanŭ« la 1 Octomvre, s'a celebratŭ la Iaşĭ serbarea pentru trista aniversare a decapitării Domnului Grigore Ghica, făcêndu-se serviciu devinŭ în biserica Bîrnoschi şi panahida cuvenită cu totŭ ceremonialulŭ obicĭnuitŭ.

—0—

Astă séră trupa teatrală germană va representá piesa »Prinţulŭ Methusalem,« operetă în 3 acte de Iohann Strauss.

PROTESTULU IN CONTRA ALEGERII LUI LAD. TISZA ca deputatŭ dietalŭ.

Multe şi condamnabile ilegalităţĭ s'au comisŭ la alegerile trecute pentru dieta ungurésсă. Dar ilegalităţile comise în cerculŭ electoralŭ Bocşia nu potŭ afla asemênare în analele alegerilorŭ nicĭ unui statŭ. Dovadă că libertatea alegerilorŭ în Ungaria constă în: corupţiune, ameninţare, violenţă din partea administraţiunii şi în casulă estremŭ în baionetă.

Protestulŭ, ce l'au îmênatŭ dietei alegĕlorii românĭ din Bocşia, e unŭ actŭ de acusaţiune, care e menitŭ a discreditá în faţa întregei lumĭ pe „liberalulŭ" guvernŭ tisaistŭ.

Motivele, pe care se baséză protestulŭ, suntŭ următórele:

La actulŭ electoralŭ au fostŭ douĕ comisiunĭ, care priméu voturile: una presidată de Alexandru Herglotz, care a primitŭ 571 voturĭ pentru Lad. Tisza, şi 507 pentru Coriolanŭ Bredicénu, totalŭ 1078 voturĭ; alta presidată de Vilhelm Kruesz, care a primitŭ 470 voturĭ pentru Tisza, şi 428 pentru Coriolanŭ Bredicénu, totalŭ 998 voturĭ. Acésta s'a autenticatŭ prin acte depuse prin cei doi presidenţĭ. Lad. Tisza a întrunitŭ decĭ cu totulŭ 1041 voturĭ, ér Cor. Brediceanu 1035; Lad. Tisza a eşitŭ prin urmare deputatŭ cu o maioritate de 6 voturĭ.

Acestŭ resultatŭ însĕ e datoritŭ unui potopŭ de ilegalităţĭ, căcĭ Lad. Tisza în cerculŭ Bocşia e cu totulŭ necunoscutŭ şi nicĭ limba alegĕtorilorŭ n'o pricepe. Dar prin intimidărĭ, corupţiunĭ şi terorisărĭ de sĕptĕmânĭ întregĭ, şi în ḑiua alegerii prin nedreptăţirĭ violente, administraţiunea l'a scosŭ pe Lad. Tisza din urnă.

Pretorele cercului Bocşia, Fabri Ianos, urmatŭ de pandurĭ, a spartŭ în ḑiua alegerii rêndurile alegĕtorilorŭ lui Cor. Bredicénu, înfricoşându-i, ameninţându-i, promiţĕndu-le banĭ şi decoraţiunĭ, mai alesŭ pe alegĕtorii din Dochinŭ, Binişŭ şi Surduculŭ mare. Presentându-se alegĕtorii la comisiune, pretorele a denegatŭ intrarea celorŭ ce voiau sĕ voteze pentru Cor. Bredicénu. Procederea pretorelui a fostŭ aprobată de preşedintele colegiului.

Ilegalităţile suntŭ atatŭ de multe, încâtŭ protestulŭ nu le póte enumerá, ci se mărginesce a dovedí falsitatea celorŭ 6 voturĭ, cu care Lad. Tisza a eşitŭ deputatŭ — după ce nicĭ alegĕtorŭ nu este.

Iată doveḑile că cele 6 voturĭ — şi apoi negreşitŭ şi alte multe — suntŭ false:

I. La votare comuna Binişiu a fostŭ ce din urmă. Preşedintele Herglotz, vĕḑêndŭ că Lad. Tisza este în minoritate, a admisŭ întâiu la votŭ pe acei alegĕtorĭ din numita comună, carĭ au votatŭ pentru Lad. Tisza, se vede din registrulŭ autenticŭ de votare, că 32 de alegĕtorĭ au votatŭ pentru numitulŭ candidatŭ. Totŭ din acea comună au votatŭ pentru C. Bredіceann 37 de alegĕtorĭ, dar Herglotz a primitŭ numai voturile acelorŭ alegĕtorĭ, a căror nume se începéu cu iniţialele până inclusive la litera »M", pe când voturile celorlalţĭ alegĕtorĭ, ale cărorŭ iniţiale de nume începŭ cu literile dela »M« inclusivŭ până la »Z« — le-a respinsŭ, din motivulŭ întrebuinţatŭ ca apucătură: că nu este indusă în listă şi etaea respectivilorŭ alegĕtorĭ, adecă a celorŭ ce'şĭ începŭ numele cu literile iniţiale dela »M—Z«, din comuna Binişiu.

Va sĕ ḑică, sub pretectŭ că lista alegĕtorilorŭ în acéstă parte a sa ar fi mancă, a deprimatŭ dreptulŭ de votare alŭ tuturorŭ alegĕtorilorŭ din numita comună, carĭ au votatŭ pentru Cor. Brediceanu, deşi antistia comunală din Binişiu a sfatŭ de faţă înaintea comisiunei, atestândŭ

4.

FOILETONŬ.

Influinţa limbei grece asupra desvoltării cuvintelorŭ şi asupra literaturei limbei latine.

(Urmare)

4. Animale de casă, cultura de vite, de câmpŭ şi de grădinĭ: βοῦς (βόος) bos bou, (vită), βοᾶν boare a sberá, ἵππος (ar trebui sĕ fie ἴκκος) equus (adecă hiquus, hequus) calŭ, ὄϊς ovis óe, ζυγόν iugum jugŭ, βόσκω pasco pascŭ, βοτήρ pastor, păs(cĕ)torŭ, κύων canis câne, ὑλακτῶ (din ὑλακτέω) latro latru, ἄγω ago lucrezŭ, ἀγρός ager agru (ogorŭ), ἀγέλη (ἀγίρω, ἀγείρω) grex turmă, ἀρόω aro arŭ, χόρτος hortus grădină, ὄνος vinum vinŭ, μέλα mel miere, λίνον linum inŭ, κάδος cadus cadă (bute), ş. alt.

5. Marină: νάω (νέω) no, (în)notŭ, ναῦς navis navă (nae), ναύτης nauta navarŭ (neusitatŭ!), πρόρα prora proră (partea de dinainte a corăbiei), κυβερνᾶν (dela κύβω, κύπτω cubo mĕ plecŭ înainte, şi dela ναῦν corabiă în casulŭ acusativŭ), guberno guvernezŭ, chivernisescŭ, κυβερνήτης gubernator guvernatorŭ, chivernisitorŭ, ἐρετμός remus lopată, vêslă, ἄγκυρα ancora ancoră, anghiră séu anchiră, ş. alt.

6. Religiunea: Θεός deus ḑĕu, θεά dea ḑeiţă, δῖος divus ḑeescŭ (divŭ), (ἅγω) ἅγιος, ἁγνός, ἁγνίζω ἁγίζω, sacer, sacro, lustro, sacru, sântŭ, sacrezŭ, sânţescŭ, curăţescŭ, τέμενος templum templu, ş. alt.

Ar fi numai perdere de timpŭ, dacă aş mai înşirá aci mai multe espresiunĭ din viaţa de tóte ḑilele, carĭ sunt asemenea şi însemnéză totŭ aceea în ambele limbĭ; pentru aceea adaogŭ aci numai câteva vorbe: ἔω (εἶμι) eo (io) mergŭ, δῶ (δίδωμι) do dau, στάω sto stau, ἵστημι sisto sistezŭ (facŭ sĕ stea), ἑδοῦμαι sedeo şedŭ, φέρω fero ducŭ, ἁρπάζω rapio răpescŭ, γράφω scribo scriu, μιμνήσκω memini mi-aducŭ aminte, ὀρέγω rego conducŭ (regezŭ), ş. alt.

Mai deosebită atenţiune merită pronumele şi numeralele, căcĭ ele de sigurŭ se ţînŭ de cele mai vechĭ cuvinte şi, fiindcă consună în ambele limbĭ, dovedescŭ că sunt rudite din cea mai îndepărtată vechime. Ele arétă în acelaşĭ timpŭ, în ce gradŭ de desvoltare s'au aflatŭ acei Pelasgĭ, carĭ au emigratŭ din Epirŭ în Italia, spre a întemeiá acolo poporulŭ latinŭ şi limba latină. Sĕ vedemŭ dară:

I) Asemĕnătatea pronumelorŭ şi a declinaţiunii lorŭ: ἐγώ ego eu, μοῦ mei de mine, μοί mihi (mi) mie, îmĭ, mi, μέ me pre mine, mĕ, νῶϊ nos noi, νῶϊν nobis nouĕ, ne, ni, σύ tu tu, σοῦ tui de tine, σοί tibi ţie, îţĭ, ţi, σέ te pre tine, te, σφῶϊ vos voi, σφῶϊν vobis pouĕ, vĕ, vi, οὗ sui de elŭ, de ea, de sine, οἷ sibi lui, ei, îi, i, sie(şĭ), ἕ se pre elŭ, pre ea, îlŭ, lu, o, pre sine, se, ἴ hi(c) ĕstŭ, acestŭ, ἴς is istŭ, (a)estŭ, ὅδε ole, ille ĕlŭ, celŭ, ὁ, ἡ, ὅ qui, quæ, quod care, ce, ὅς, ἥ, ὅ us, a, ud, cam celŭ, ce, τός, τή, τό tus, ta, tum cam aşa, atâtŭ de mare, τίς, τί şi τίς, τί quis, quid, cine, ce şi cineva, careva, óre-care, óre-cine, ceva, óre-ce; şi

2) Asemĕnătatea numeralelorŭ: εἷς (ἕνς) unus unŭ, δύω duo doi, τρεῖς tres trei, τέτ(τ)αρες quattuor (ar trebui sĕ fie: tatuor, fiind-că t schimbă fórte adeseorĭ cu qu, comp. τίς quis!) patru, πέντε quinque cincĭ, ἕξ sex şése, ἑπτά septem şépte, ὀκτώ octo optŭ, ἐνέα novem nouă, δέκα decem ḑece, ἕνδεκα undecim unu-spre-ḑece, δυώδεκα duodecim doi-spre-ḑece, εἴκοσι (ar fi să fie: υἴκοντι, δυἴκοντι-δυἰς δέκα) viginti (adecă duiginti-bis [duis] decem) douĕ-ḑecĭ, τριάκοντα triginta trei-ḑecĭ, ş. alt., ἑκατόν centum (vêrîndŭ unŭ n şi lăpĕdêndŭ pe ἑ) sută, διακόσιοι (δὶς ἑκατόσιοι) ducenti (duo centum) douĕ-sute, ş. alt.

(Va urma).

în modŭ oficiosŭ identitatea alegĕtorilorŭ respectivĭ atâtŭ cu privire la persónă şi la averile lorŭ, câtŭ şi la etatea lorŭ. Din contră Herglotz pe toţĭ alegĕtorii din Binişiu dela lit. »M—Z« câtĭ au votatŭ pentru Lad. Tisza — i-a admisŭ la votŭ, şi anume a admisŭ la votŭ pe: 1. Schicht Ferencz; 2. Zsorzs Gyorgye; 3. Toma Gyorgye; 4. Zzura Gyorgye: 5. Sighin Ionŭ; 6. Simu Ionŭ; 7. Pentea Ionŭ; 8. Rittan George; 9. Narticza Ilia; 10. Sighin George; 11. Stepan Moise; 12. Stepan Ionŭ; 13. Stan Ionŭ; 14. Reica George; 15. Hadler Jakab şi 16. Stepan Stepan, toţĭ locuitorĭ din Binişiu, carĭ au votatŭ pentru Lad. Tisza; — i-a indusŭ fapticŭ între votanţĭ, deşi etatea lorŭ nu e indusă în lista alegĕtorilorŭ.

Tóte acestea călcărĭ de lege le dovedesce protestulŭ cu acte în regulă şi cu martorii: Georgiu Crăciunŭ notarŭ com. în Colnicŭ, carele a fostŭ notarulŭ comisiunei de alegere; Todorŭ Birta locuitorŭ din Clocoveţĭ, Jivanŭ Nihaiu locuitorŭ din Bocşa nemţ. şi Iosifŭ Olariu din Domanŭ, toţĭ bărbaţĭ de încredere pre lângă comisiunea electorală; în fine prin presenta antistiă comunală întrégă a comunei Binişiu, carĭ la casŭ de lipsă se potŭ ascultá sub jurămêntŭ.

De aicĭ resultă:

a) Că lista alegĕtorilorŭ din comuna Binişiu, de cumva ea s'a privitŭ de nevalidă cu privire la alegĕtorii cu iniţialele dela »M—Z«, atuncĭ nu se putea, ca numai acei alegĕtorĭ sĕ fie respinşĭ din partea comisiunei de alegere, carĭ au votatŭ pentru C. Bredioeanu, ci trebuiá respinşĭ şi cei 16 alegĕtorĭ numiţĭ cu numele mai susŭ, carĭ au votatŭ pentru Lad. Tisza. Prin urmare detrăgêndu-se din voturile 1041 ale lui L. Tisza cele 16 de mai susŭ, numĕrulŭ totalŭ ar fi scădutŭ la 1025, ér Tisza L. faţă cu voturile 1035, valide şi neescepţionabile ale lui Cor. Bredlceanu, — rĕmânea în minoritate cu 10 voturĭ.

b) Séu că comisiunea electorală, dendată ce ea a acceptatŭ cele 16 voturĭ pentru Lad. Tisza, în contra afirmatei mancităţĭ a listei desŭ amintite, avea dreptŭ şi datorinţă a acceptá şi pre cele 14 voturĭ, carĭ s'au datŭ pentru Coriol. Brediceanu; şi în acestŭ casŭ voturile lui C. Brediceanu dela 1035 sporéu la 1049, éră L. Tisza, avêndŭ 1041 de voturĭ, ar fi rĕmasŭ cu 8 voturĭ în minoritate faţă cu Cor. Brediceanu.

c) In fine că, dacă comisiunea electorală a dechiaratŭ de nevalidă întréga listă de alegĕtorĭ din Binişiu, din causa despomenitei mancităţĭ, śi nu admitea nicĭ unŭ unicŭ alegĕtorŭ la votŭ din cei cu »M—Z,« atuncĭ din totalitatea voturilorŭ de 1041 ale lui L. Tisza trebuia sĕ sustragă pe cele 32 de voturĭ din Binişiu, reducêndŭ totalitatea lorŭ la 1009, şi asemenea şi din totalitatea de 1035 de voturĭ ale lui Cor. Brediceanu sĕ detragă pe cele 18 voturi căpĕtate în aceaşĭ comună, reducându-le la 1017, — şi pe basa acestui resultatŭ trebuiá sĕ constate, că Cor. Brediceanu este cu 8 voturĭ în maioritate faţă cu L. Tisza.

Pe basa acestora se constată evidentŭ, că purceḑêndŭ din orĭ care punctŭ alŭ dreptăţii şi legalităţii, mamaioritatea voturilorŭ în totŭ chipulŭ resultá în favórea candidatului Cor. Brediceanu, pe când din contră resultatulŭ contrarŭ: cu maioritatea de 6 voturĭ pentru L. Tisza nu s'a putută escamotá altŭ cum, de câtŭ prin ofensarea dreptăţii şi legii.

Motivele şi probele produse în acestŭ punctŭ I suntŭ îndestulitóre nu numai pentru nimicirea resultatului electoralŭ, ci chiar şi pentru proclamarea lui Cor. Brediceanu ca deputatŭ alŭ Bocşei.

II. Ca votanţĭ pentru candidatulŭ L. Tisza suntŭ induşĭ în protocolulŭ de votisare: Milia Rusalimŭ, Petia Nicola, Crăciun Latzkits, Petru Schera, Giuregi Tafa, Petru Gerliţa, Mateia Latzkits, Ionŭ Opriţa, George Urdă, Iankov Milja, Nicola Blazs şi Filka Milja toţĭ locuitorĭ din Lupacŭ, carĭ nu au participatŭ de felŭ la alegere, prin urmare nicĭ că a fostŭ posibilŭ, ca ei sĕ fi votatŭ. Este decĭ unŭ falsificatŭ întroducerea lorŭ ca votanţĭ în lista celorŭ ce au votatŭ. Ca sĕ probeze acésta alătură unŭ atestatŭ valabilŭ din carele se vede că: în loculŭ lui Milia Rusalimŭ, — a votatŭ Mazăre Nedelcu; în loculŭ şi numele lui Petru Schera — a votatŭ Crăciunŭ Vătavŭ; ér în loculŭ lui Latzkits, — a votatŭ Crăciunŭ Magdits, toţĭ locuitorĭ din Lupacŭ.

Totŭ pentru Lad. Tisza suntŭ înşiraţĭ ca votanţĭ şi Fr. Almăşianŭ din Clocotiţa, Milia Betia, Jovanŭ Betia, Nicol. Betia şi Giuragĭ Mircione, toţĭ din Clocotiţa, mai departe Andrei Luvacŭ, Petru Lugojanu, Mateiu Miculŭ Filipŭ Vlasicĭ, Milia Potoşianŭ şi Jacobŭ Vlasicĭ, toţĭ locuitorĭ din Vodnicŭ, cari nu au fostŭ de faţă la actulŭ electoralŭ şi totuşĭ suntŭ întroduşĭ că au votatŭ pentru Lad. Tisza. Spre a dovedí acésta protestulŭ se provócă la toţĭ aceştĭ numiţĭ indiviḑĭ şi încă şi la Milia Schera, Giuracĭ Schera şi la Laies Milia locuitorĭ din Lupacŭ; la Georgiu Stan din Gorulia; Serafimŭ Zsurca şi Petru Drăganŭ din Ciudanoveti; la Petru Drugia din Rafinti, cari se potŭ ascultá sub jurămêntŭ.

III. Ivan Gâsca, Ioanŭ Lepa şi Stingu Damaschinŭ locuitorĭ în Gerlisce s'au presentatŭ la comiss. de alegere, identitatea lorŭ a fostŭ constatată din partea antistei comunale, au votatŭ pentru Cor. Brediceanu, dér preşedintele a deprimatŭ voturile lorŭ sub cuvêntŭ că întrebându-i de etatea lorŭ, ei 'şĭ-au dictatŭ etatea cu o diferinţă de 1—2 anĭ de cum erá întrodusă în lista alegĕtorilorŭ.

Aceste voturĭ deprimate nu au fostŭ înregistrate nicăerĭ. Spre dovedirea acestorŭ fapte se alătură atestatulŭ comunalŭ.

Prin doveḑile aşternute se probéză pe deplinŭ, că maioritatea de voturĭ a lui Lad. Tisza nu este câştigată pe cale legală, ci eschisivŭ prin forţă, prin illegalităţĭ criminale, din care causă acéstă alegere trebue desvalidată necondiţionatŭ.

La protestŭ s'au alăturatŭ plenipotenţa autentică a advocatului Fabius Rezeiu, carele este autorisatŭ a apĕrá acéstă causă. Totodată s'a depusŭ la cassa dietei 1000 fl. spre asigurarea speselorŭ ce s'ar recere cu o eventuală cercetare a protestului.

După acésta urméză cererea ca: dieta sĕ proclame pe Cor. Brediceanu ca deputatŭ alesŭ alŭ cercului Bogşia; ér décă acésta nu s'ar puté, atuncĭ dieta sĕ casseze alegerea sĕvêrşită la 16 Iulie a. c. şi sĕ ordineze alegere nouă.

Subscrişĭ la protestŭ: Nicolae Cocosiu (nr. 155), Todorŭ Fratescu (nr. 72), Petru Oncea (nr. 53), Marcu Huma (353), Mandru Socolanŭ (nr. 12 şi 298), Const. Oncea (nr. 321), Moise Crina (250), Axentie Barbu (nr. 285), George Dragoiu (nr. 67), Costa Once (nr. 349). Pavelŭ Once (nr. 280), Nicolae Oncea (nr. 315), Const. Calniceanu (260), Iacobŭ Zseba (nr. 193), toţĭ locuitorĭ şi alegĕtorĭ din Bocşa română.

Sera Milia (nr. 181) locuitorŭ şi alegĕtorŭ din Lupacŭ; Vasilie Diaconovicĭ (nr. 60), Ionŭ Zsivoinovicĭ (nr. 66) locuitorĭ şi alegĕtorĭ din Bocşa română; Nicolae Avramŭ (nr. 48) locuitorŭ şi alegĕtorŭ din Vasiora.

Urméză 2 martorĭ precum şi clausula notarului publicŭ, prin carea se autentică identitatea de persónă.

Din dieta Croaţiei.

In şedinţa dela 11 Octomvre a dietei croate s'a desbătutŭ asupra alegerii din Ivan Zabno. Raportorulŭ Popovicĭ a învinovăţitŭ pe episcopulŭ Strossmayer, că a influenţatŭ cumplitŭ clerulŭ sĕu în favórea oposiţiunei. Până aci desbaterile au urmatŭ în linişte.

Acum urmară discuţiunile asupra alegerii advocatului şi notarului publicŭ Pancovicĭ în Brlog. Liniştea se schimbă acum în furtună.

Starcevicianii propuseră prin Bacarcicĭ, ca alegerea lui Pancovicĭ sĕ se supună unei comisiunĭ investigatóre, pe când raportorulŭ Popovicĭ propuse sĕ se verifice. La stăruinţa oposiţiunii, preşedintele Hrvat dă voe sĕ se citéscă protestulŭ, în care se spune că la alegere s'au comisŭ neregularităţĭ şi că Pancovicĭ, acum 20 de anĭ ca căpitanŭ auditorŭ în Glina, 'şĭ-a ispăsitŭ crima comisă din lăcomiă de banĭ prin arestŭ de 3 lunĭ.

Bacarcicĭ: „Aţĭ auḑitŭ acusaţiunea. Décă e adevĕrată, nicĭ unulŭ din voi nu va suferí pe acestŭ omŭ în mijloculŭ nostru! Adeseorĭ i s'a imputatŭ acésta lui Pancovicĭ şi elŭ nicĭ odată nu s'a apĕratŭ până acum înaintea justiţiei. In ţéra litorală i s'a sustrasŭ unui alegĕtorŭ dreptulŭ de alegere din causa jocurilorŭ de hasardŭ şi voi vreţĭ sĕ suferiţĭ în mijloculŭ vostru unŭ hoţŭ ordinarŭ? Décă nu admiteţĭ investigarea, atuncĭ puteţĭ strămutá imediatŭ dieta la Lepoglava (puşcăria ţĕrii).«

Pancovicĭ: „Trăiescŭ de 20 de anĭ în Zengg, amŭ fostŭ multŭ clevetitŭ şi duşmănitŭ, dér prin nimicŭ nu mi s'a doveditŭ fapta imputată. Deja faptulŭ, că de 16 anĭ ocupŭ unŭ postŭ de încredere ca notarŭ publicŭ, eschide orĭ ce îndoială în onestitatea mea. Acum 20 de anĭ amŭ fostŭ condamnatŭ la arestŭ de 3 lunĭ pentru o abatere în oficiu. Am fostŭ numitŭ notarŭ publicŭ sub Mazsuranicĭ, am fostŭ suspendatŭ pentru aceeaşĭ învinovăţire, m'am plânsŭ la Maiestatea Sa şi monarchulŭ, după învestigaţiunea făcută, a binevoitŭ a declará, că Pancovicĭ e nepătatŭ. Declarŭ totulŭ ca o denunţare miserabilă din partea contrarilorŭ mei politicĭ. Décă oposiţiunea se plânge de influinţărĭ violente în alegerĭ, atuncĭ trebue sĕ declarŭ, că ea a ameninţatŭ în districtulŭ meu cu omorŭ şi focŭ, ca sĕ înspăimênte pe alegĕtorii mei.« (Vorbitorulŭ cetesce o scrisóre incendiară, care a fostŭ lipită pe casa unui alegĕtorŭ).

Pavlovicĭ: „Antevorbitorulŭ n'a contraḑisŭ, că a fostŭ condamnantŭ pentru furtŭ şi concediatŭ din armată. Unŭ omŭ, pe care întréga ţară litorală îlŭ declară coţcarŭ, nu póte şedé între noi. Elŭ e eschisŭ din tóte societăţile oneste din Zengg şi fostulŭ directorŭ alŭ cassei de economii din Zengg, unulŭ din cei mai bunĭ amicĭ ai lui Pancovicĭ, i-a ḑisŭ odată în mijloculŭ drumului: „Ai furatŭ 100 fl. din Cassa de economii!«

Crncovici ḑice, că póte dovedí cu acte, că aceste învinovăţirĭ suntŭ nefundate.

Starcevicĭ: »Unde suntŭ actele?«

Crncovicĭ: »La presidiulŭ guvernului ţĕrii. Şi apoi ordinulŭ M. Sale, de a se ridicá suspendarea lui Pancovicĭ, ajunge, ca sĕ facă a amuţí orĭ ce învinovăţire.«

Tuscanŭ: »Impĕratulŭ nu póte face dintr'unŭ hoţŭ unŭ omŭ cinstitŭ. Hoţulŭ rĕmâne hoţŭ!«

Mazura declară, că Voncina şi Miscatovicĭ, carĭ în 1871 editau »Zatocsnik,« învinovăţéu în fóie pe Panciovicĭ, că e spionŭ secretŭ şi hoţŭ. Aceştia, fiindŭ daţĭ în judecată de Pancovicĭ, au fostŭ achitaţĭ. Disposiţiunea M. Sale, prin care ridică hotărârea autorităţii admnistrative, e ceva ne mai auḑitŭ în viaţa constituţională.

Starcevicĭ: »Chiar şi în ţĕrile despotice este unŭ scandalŭ aşa ceva!«

Mazura: »M. Sa n'avea dreptulŭ sĕ anuleze o decisiune administrativă; nicĭ chiar ministrulŭ Bedecovicĭ n'a avutŭ curagiulŭ sĕ îmâneze cererea de reintregirea lui Pancovicĭ în postŭ. Monarchulŭ Şĭ-a pusŭ semnătura, pentru că Pancovicĭ a făcutŭ servicii ideei austriace şi a intervenitŭ pentru elŭ unŭ generalŭ. Monarchulŭ póte ertá, dér semnătura nu dă lui Pancovicĭ dreptulŭ, d'a-lŭ considerá noi ca colegŭ.« (Zsivio în stânga.)

Zsivcovicĭ, fórte agitatŭ: »Modulŭ de vorbire alŭ d-lui Mazura mĕ provócă sĕ vorbescŭ. D-sa póte clevetí aci, pentru că scie că imunitatea îlŭ protejéză. Crncovicĭ a vorbitŭ, nu ca advocatŭ, ci ca omŭ cinstitŭ. Voi însă procedeţĭ după principiulŭ: calumniare audacter; aveţĭ onórea numai pe limbă, dér procederea vóstră nu-i onestă. Cum cutezĭ, d-le Mazura, ca doctorŭ în dreptŭ, ca juristŭ ce eştĭ, sĕ declarĭ că în pre graţiósa semnătură nu e unŭ motivŭ curatŭ, sĕ ridicĭ o astfelŭ de nefundată învinovăţire, despre care scii, că orĭ ce tribunalŭ te-ar respinge? Vorbirea întrégă a fostŭ o denunţare. Décă pe mine m'ai fi atăcatŭ astfelŭ, aşŭ procede altfelŭ cu d-ta. Voiu votá pentru verificarea alegerii, ca sĕ vĕ dovedescŭ că nu mĕ înspăimêntŭ de terorismulŭ vostru.«

Stancovicĭ, şefulŭ secţiunii: »Coróna este păzitórea dreptăţii în statŭ. Este dreptulŭ sfântŭ alŭ fiecăruia, d'a se plânge cătră corónă şi totŭ aşa de necontestatŭ e dreptulŭ corónei d'a anulá nedreptăţirile autorităţilorŭ administrative.«

Mazura cere cuvêntulŭ în cestiune personală. — Preşedintele: »Nu vi-lŭ potŭ dá.« — Mazura: »Am fostŭ ofensatŭ.« — Preşedintele: »N'aţĭ fostŭ ofensatŭ, dincontră aţĭ numttŭ tótă maioritatea neonestă.«

Mazura: »Protestezŭ, că am ofensatŭ dieta. Zsivcovicĭ m'a numitŭ denunţantŭ, prin urmare cu totŭ dreptulŭ îlŭ potŭ numí comediantŭ!«

Kamenar: »Décă Pancovicĭ are untŭ pe capŭ, sĕ nu umble în sóre.«

O agitaţiune generală e în dietă; câţĭva deputaţĭ cerŭ sĕ se véḑă actele. Davidŭ Starcevicĭ vrea sĕ vorbéscă, dar e împedecatŭ prin închiderea şedinţei.

SCADEREA PREŢURILORU CEREALELORU.

Cetimŭ în »Curierulŭ Financiarŭ«: Amorţéla ce se observă în piaţa efectelorŭ îşĭ găsesce origina în amorţela şi în lipsa absolută de afacerĭ în grâne. Una nu e decâtŭ consecinţa celeilalte. Se scie că anulŭ curentŭ n'a fostŭ de felŭ strălucitŭ pentru agricultorĭ, din contră elŭ póte fi consideratŭ printre cei mai nenorociţĭ. Recolta a fostŭ în genere slabă în cantitate, şi la acesta s'a mai adausŭ că preţurile suntŭ escepţionalŭ de micĭ, grâulŭ a perdutŭ deja 25 lei de chilă, porumbulŭ 6—7, secara 3—4 şi orzulŭ 2—3. Aşa depreciare a preţurilorŭ nu au mai înregistratŭ comersanţii şi producĕtorii noştri din epoce depărtate: la 1858 când grânele erau rele şi la 1864 când, deşi calitatea erá satisfăcătóre, dér tóte grânele erau umede. In anulŭ acesta, pentru grânele cele mai bune se oferă preţurĭ ridicule, carĭ suntŭ departe d'a acoperí cheltuelile cultivaterilorŭ. Şi chiar cu acestŭ preţŭ exportaţiunea este aprópe nulă în porturĭ. Ţĕrile consumătóre au avutŭ în genere o recoltă bună. Anglia, care absórbe de ordinarŭ trei pătrimĭ din prisosulŭ productelorŭ nóstre, şi care prin urmare jócă unŭ rolŭ hotărîtorŭ pentru agricultorii românĭ, îşĭ are tóte depositele sale pline cum de mulţĭ anĭ nu s'a vĕḑutŭ. Lipsa de cererĭ prin urmare din partea centrelorŭ de consumaţiune, enorma producţiune de estimpŭ în America, la care s'a mai adausŭ şi urcarea navlurilorŭ în urma colerei care a necesitatŭ carantinele, a adusŭ cu ele scăderea esagerată a preţurilorŭ şi stagnaţiunea afacerilorŭ de cereale. Şi cândŭ porturile nu mişcă de felŭ, când depositele stau intacte, nu trebue sĕ ne surprindă stagnaţiunea ce persistă şi în pieţele nóstre de efecte.

DIVERSE.

Vinŭ nou transfromatŭ în vechiu. — Umple sticlele cu vinŭ lăsândŭ în fie-care lipsă unŭ păharŭ, astupă-le bine şi aşéḑă-le într'o tingire cu apă, pe fundulŭ căreia ai aşeḑatŭ unŭ stratŭ de pae, şi încălḑesce până va obţiné apa 60 grade Reaumur, scóte atuncĭ sticlele şi umple-le astupându-le şi conservându-le. Vinurĭ nouĕ obţinŭ prin procedarea acésta, grstulŭ vinurilorŭ de 10 până la 12 anĭ.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu

Cursulŭ la bursa de Viena
din 14 Octomvre st. n. 1884.

Rentă de aurŭ ungară 6%	123.05
Rentă de aurŭ 4% . . .	93.25
Rentă de hârtiă 5% . .	88.89
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	142.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . .	96.80
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	119.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	103.25
Bonurĭ rurale ungare . . .	100.80
Bonurĭ cu cl. de sortare	99.75
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	99.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	99.50
Bonurĭ rurale transilvane	100.—
Bonurĭ croato-slavone . . .	100.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.15
Imprumutulŭ cu premiu ung.	114.50
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului .	114.50
Renta de hârtiă austriacă	80.90
Renta de arg. austr. . .	82.—
Renta de aurŭ austr. . .	103.—
Losurile din 1860 . . .	134.80
Acţiunile băncei austro-ungare	859.—
Act. băncei de creditŭ ung.	283.50
Act. băncei de creditŭ austr.	283.—
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.80
Napoleon-d'orĭ	9.69½
Mărcĭ 100 împ. germ. . .	59.85
Londra 10 Livres sterlinge	122.15

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 1 Octomvre st. v. 1884.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%). . . .		
Renta rom. amort. (5%) . .	93⅞	»
» convert. (6%) . .	»	»
Împr. oraş. Buc. (20 l.) . .	»	»
Credit fonc. rural (7%) . .	»	»
» „ „ (5%) . .	„	„
» » urban (7%) . .	»	»
» » » (6%) . .	»	»
» » » (5%) . .	»	»
Banca naţională a României	1390	»
Ac. de asig. Dacia-Rom. . .	»	372
« » » Naţională . .	244	»
Aurŭ	» . . .	6.15%
Bancnote austriace contra aurŭ	» . . .	» .

Cursulu pleţei Braşovŭ
din 14 Octomvre st. n. 1884.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.07	Vênd.	9.08
Argint românesc	»	9.—	»	9.05
Napoleon-d'orĭ	»	9.66	»	9.69
Lire turcescĭ	»	10.92	»	10.98
Imperialĭ	»	9.90	»	9.94
Galbenĭ	»	5.65	»	5.68
Scrisurile fonc. »Albina« . .	»	100.—	»	101.50
Ruble Rusescĭ	»	122.—	„	123.—
Discontulŭ »		7—10 % pe anŭ.		

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ se potŭ cumpĕra în tutungeria lui Gross (în casa prefecturei.)

Tarifa annunciurilorŭ şi inserţiunilorŭ

în „Gazeta Transilvaniei.“

Anunciurĭ în pag. a IV linia de 30 litere garmond fl.—cr. 6
Pentru inserţiunĭ şi reclame pag. a III linia à . „ —„10

Pentru repeţirĭ se acórdă următórele rabate:

Pentru repeţirĭ de	3— 4 orĭ	10%
„ „ „	5— 8 „	15%
„ „ „	9—11 „	20%
„ „ „	12—15 „	30%
„ „ „	16—20 „	40%
Dela 20 de repeţirĭ în susŭ		50%

Pentru anunciurĭ ce se publică pe mai multe lunĭ se facŭ învoirĭ şi reducerĭ şi peste cele însemnate mai susŭ.

Braşovŭ 1|13 Maiŭ 1884.

Cele mai eftine cărţĭ de rugăciunĭ.

Chiar' acum au eşitŭ de sub tiparŭ

şi se potŭ procurá dela

Cancelaria Negruţiu din Gherla (Szamos-Ujvár).

Cărticică

de

rugăciunĭ şi căntărĭ

pentru

pruncii scolarĭ de ambe sexele şi confessiunele

Cu mai multe icóne frumóse.

Preţulŭ unui exemplarŭ trimisŭ franco e 10 cr.; 50 exemplare costă 3 fl.; 100 exemplare 5 fl. v. a.

VISULU

Prea Sântei Vergure Maria

NĂSCĂTOREI de DUMNEDEU

urmatŭ de

mai multe rugăciunĭ frumóse.

Cu mai multe icóne frumóse.

Preţulŭ unui exemplarŭ trimisŭ franco e 10 cr.; 50 exemplare costă 3 fl.; 100 exemplare 5 fl. v. a.

4—5

Societatea comercială română Bassarabianu Calfoglu & Comp.

BULETINŬ

BRĂILA 28 Septemvre 1884.

Vêndĕtorŭ	Cumperĕtorŭ	Felulŭ	Kilo	Libre	Preţulŭ		Notiţe
Chrissoveloni Fils C-ie.	I. Bellet	Grâu	450	58—	64	—	Magasiă
G. Mendl	Millas & C-ie.	„	160	58—	85	—	» hârtie
P. Vamvuri	I. D. Nicolopulo & C-ie.	Porumbŭ	550	58¾	58	—	Caicŭ
N. P. Politis & C-ie.	dt.	„	650	59½	58	—	mag. cu bile
G. Haracopo	L, Mendl & C-ie.	„	400	60½	57	50	Magasiă

Bóle SECRETE

le vindecŭ pe basa celei mai nouă constatărĭ ale sciinţei, chiar şi casurile cele mai desperate fără ca cineva sĕ fie împiedecatŭ dela lucrulŭ sĕu. Asemenea vindecŭ urmările rele ale **pĕcatelorŭ tinereţei** (onania) **slăbiciune de nervĭ** şi **impotenţa**. Mare discreţiune. Ne rugămŭ pentru descrierea completă a bólei.

Dr. Bella,
membru a mai multorŭ societăţĭ scientifice etc.
6. Place do la Nation, 6. — PARIS.

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** a călei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ accelerat	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Bucurescĭ	7.15	—	—	—
Predealŭ	1.09	—	—	9.50
Timişŭ	1.33	—	—	10.15
Braşovŭ (	2.06	—	—	10.50
(	2.16	6.30	5.45	
Feldióra	2.44	7.09	6.28	
Apatia	3.03	7.41	7.07	
Agostonfalva	3.18	8.09	7.42	
Homorodŭ	3.51	8.53	8.51	
Haşfaleu	4.51	10.18	10.52	
Sighişóra	5.11	10.55	11.56	
Elisabetopole	5.39	11.36	12.43	
Mediaşŭ	6.00	12.11	1.23	
Copşa mică	6.29	12.35	2.07	
Micăsasa	—	12.54	2.27	
Blaşiu	7.02	1.29	3.06	
Crăciunelŭ	—	1.45	3.22	
Teiuşŭ	7.38	2.26	4.15	
Aiudŭ	7.55	2.48	4.44	
Vinţulŭ de susŭ	—	3.12	5.10	
Uióra	—	3.19	5.19	
Cucerdea	8.24	3.36	5.47	
Ghirişŭ	8.48	4.10	6.38	
Apahida	—	5.39	8.51	
Cluşiu (	10.08	5.59	9.18	
(	10.18	6.28	8.00	
Nedeşdu	—	6.54	8.34	
Ghirbĕu	—	7.10	8.59	
Aghirişŭ	—	7.25	9.35	
Stana	—	7.49	10.16	
Huiedinŭ	11.33	8.11	11.04	
Ciucia	12.06	8.52	12.17	
Bucia	—	9.11	12.47	
Bratca	—	9.29	1.21	
Rév	12.51	9.52	2.05	
Mezö-Telegd	1.21	10.27	3.08	
Fugyi-Vásárhely	—	10.46	3.39	
Várad-Velinţe	—	10.56	3.55	
Oradia-mare (	1.49	11.04	4.06	
(	1.54	11.14	7.30	
P. Ladány	3.14	1.47	11.05	
Szolnok	5.10	4.40	2.37	
Buda-pesta	7.30	7.44	6.40	
Viena	2.00	6.20	2.00	

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35	3.30	8.00
Budapesta	8.00	6.55	9.45	2.47
Szolnok	11.24	10.55	12.18	6.36
P. Ladány	2.01	2.04	1.59	10.09
Oradea mare (	4.11	5.13	3.20	
(	4.21	9.37	3.25	
Várad-Velencze	4.29	9.45	—	
Fugyi-Vásárhely	4.40	9.59	—	
Mezö-Telegd	5.02	10.28	3.56	
Rév	5.46	11.41	4.31	
Bratca	6.09	12.15	—	
Bucia	6.28	12.48	—	
Ciucia	6.52	1.48	5.28	
Huiedin	7.32	3.21	6.01	
Stana	7.51	3.54	—	
Aghiriş	8.12	4.34	—	
Ghirbĕu	8.24	4.52	—	
Nedeşdu	8.38	5.11	—	
Clusiu (	8.57	5.40	7.08	
(	9.23	6.00	7.18	
Apahida	9.50	6.29	—	
Ghiriş	11.15	8.14	8.29	
Cucerdea	12.04	9.49	8.53	
Uióra	12.12	9.58	—	
Vinţulŭ de susŭ	12.19	10.07	—	
Aiudŭ	12.45	10.42	9.17	
Teiuşŭ	1.15	11.32	9.40	
Crăciunelŭ	1.44	12.03	—	
Blaşŭ	2.00	12.24	10.12	
Micăsasa	2.34	12.43	—	
Copşa mică	2.52	1.22	10.45	
Mediaşŭ	3.27	2.24	11.07	
Elisabetopole	4.01	3.06	11.29	
Sigişóra	4.50	4.17	12.15	
Haşfaleu	5.08	4.51	12.30	
Homorod	6.47	7.07	1.32	
Agostonfalva	7.36	8.10	2.04	
Apatia	8.09	8.46	2.24	
Feldióra	8.41	9.20	2.44	
Braşovŭ (	9.20	10.15	3.15	
(	—	6.00	3.25	
Timişŭ	—	6.57	4.03	
Predealŭ	—	7.32	4.28	
Bucurescĭ	—	—	10.25	

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Tipografia Alexi Braşovŭ.